

Сегізіншісі жетеудің бірі — Екінші саны

Киелі кітаптағы пайғамбарлықтағы патшалықтар

Jeff Pippenger

2023-09-15

Алдыңғы мақалада біз Миллериттердің Римді пұтқа табынушы Рим мен папалық Римнен артық көре алмағанын, дегенмен олар осы екі биліктің арасындағы айырмашылықтарды қарастырғанын анықтадық. Миллериттер үшін пұтқа табынушы Рим мен папалық Римнің арасындағы айырмашылықтар оларды папалық Римнің пұтқа табынушы Римнің төртінші патшалығынан кейін келген бесінші патшалық екенін тануға алып келмеді. 1844 жылғы торығудан кейін Уайт ханым Аян кітабының он екі және он үш тарауларындағы үш билікті он екінші тараудағы айдаһар, содан кейін он үшінші тарауда теңізден шыққан аң ретінде папалық билік, ал одан кейін жерден шыққан аң ретінде Америка Құрама Штаттары деп айқындады. Іргетас қаланғаннан кейін, Жаратқан Ие Аян кітабының он алтыншы тарауында дүниені Армагеддонға бастайтын айдаһардың, аңның және жалған пайғамбардың үштік одағы жөніндегі нұрды ашты.

Бұл нышандар кездесетін пайғамбарлық желі Аян 12-тараудан, Мәсіхті туған кезінде жоюға ұмтылған айдаһардан басталады. Айдаһардың Шайтан екені айтылған (Аян 12:9); Құтқарушыны өлтіруге Ниродты әрекетке келтірген де сол еді. Бірақ мәсіхшілік дәуірінің алғашқы ғасырларында Мәсіхке және Оның халқына қарсы соғыс жүргізуде Шайтанның басты құралы пұтқа табынушылық үстем дін болған Рим империясы еді. Осылайша, айдаһар, ең алдымен, Шайтанды білдірсе де, екінші бір мағынада, ол пұтқа табынушы Римнің нышаны болып табылады.

13-тарауда (1–10-аяттарда) айдаһар өзіне «өз күшін, тағын және зор билігін» берген, «қабыланға ұқсас» тағы бір аң суреттеледі. Көпшілік протестанттар сенгендей, бұл нышан ежелгі Рим империясы бір кезде иеленген күшке, таққа және билікке мұрагер болған папалықты білдіреді. Қабылан тәрізді аң туралы былай деп жария етілген: «Оған зор сөздер мен Құдайға тіл тигізетін сөздер сөйлейтін ауыз берілді... Сонда ол Құдайдың есіміне, Оның киелі шатырына және көкте тұратындарға тіл тигізу үшін, Құдайға тіл тигізіп, аузын ашты. Оған қасиеттілермен соғысуға және оларды жеңуге мүмкіндік берілді; әрі оған барлық рулардың, тілдердің және халықтардың үстінен билік берілді». Даниял 7-тараудағы кішкене мүйіздің сипаттамасымен дерлік бірдей бұл пайғамбарлық сөзсіз папалықты нұсқайды.

«Оған қырық екі ай бойы әрекет етуге билік берілді». Ал пайғамбар былай дейді: «Мен оның бастарының бірін өлімші жараланғандай көрдім». Және тағы: «Кім тұтқынға айдап әкетсе, өзі де тұтқынға түседі; кім семсермен өлтірсе, өзі де семсерден өлуге тиіс». Қырық екі ай — Даниял 7-тараудағы «бір уақыт, екі уақыт және жарты уақыт», яғни үш жарым жылға, немесе 1260 күнге, тең; бұл — папалық биліктің Құдай халқын езгіге салуы тиіс болған кезең. Алдыңғы тарауларда баяндалғандай, бұл кезең папалықтың үстемдігімен, яғни б.з. 538 жылы, басталып, 1798 жылы аяқталды. Сол кезде папа

француз әскері тарапынан тұтқынға алынды, папалық билік өзіне өлімші жарақат алды, сөйтіп: «Кім тұтқынға айдап әкетсе, өзі де тұтқынға түседі» деген алдын ала айтылған сөз орындалды.

«Осы тұста тағы бір рәміз енгізіледі. Пайғамбар былай дейді: “Мен жерден шығып келе жатқан басқа бір аңды көрдім; оның қозыныкіндей екі мүйізі бар екен.” 11-аят. Бұл аңның сыртқы көрінісі де, оның пайда болу тәсілі де оның бейнелейтін ұлтының алдыңғы рәміздерде көрсетілгендерден өзгеше екенін аңғартады. Дүниеге үстемдік еткен ұлы патшалықтар Даниял пайғамбарға жыртқыш аңдар түрінде көрсетілді; олар “көктегі төрт жел ұлы теңізді сапырылыстырып жатқанда” көтерілді. Даниял 7:2. Аян 17-тарауда періште сулардың “халықтар мен көпшіліктерді, ұлттар мен тілдерді” білдіретінін түсіндірді. Аян 17:15. Желдер — алапат қақтығыстың рәмізі. Көктегі төрт желдің ұлы теңізді сапырылыстыруы патшалықтардың билікке жеткен кездегі жаулап алу мен төңкерістің сұмдық көріністерін бейнелейді.»

Бірақ қозыға ұқсас мүйіздері бар аң «жерден шығып келе жатқан» күйде көрінді. Өзінің орнын орнату үшін өзге күштерді құлатып тастаудың орнына, осылай бейнеленген бұл халық бұрын қоныстанбаған аумақта пайда болып, біртіндеп әрі бейбіт түрде өсуге тиіс еді. Демек, ол Ескі Дүниенің халықтары тығыз қоныстанған, бір-бірімен арпалысқан ұлттарының арасында — «халықтар, және қалың жұрт, және ұлттар, және тілдер» дейтін сол дүрбелең теңізде — пайда бола алмас еді. Оны Батыс Құрлықтан іздеу керек.

«Жаңа Дүниенің қай елі 1798 жылы күш-қуатқа ие болып, қуат пен ұлылықтың нышанын танытып, дүниенің назарын өзіне аударып келе жатты? Бұл рәміздің қолданылуы ешбір күмәнге жол бермейді. Осы пайғамбарлықтың сипаттамаларына бір ғана ұлт, тек бір ғана ұлт сай келеді; ол еш жаңылтпастан Америка Құрама Штаттарын нұсқайды. Қайта-қайта шешен де, тарихшы да осы ұлттың өрлеуі мен өсуін сипаттағанда, қасиетті жазушының ойын, тіпті дерлік дәл сөздерін де, өздері аңғармастан қолданып отырған. Аң «жерден шығып келе жатқан» болып көрінді; ал аудармашылардың айтуынша, мұнда «шығып келе жатқан» деп берілген сөздің тура мағынасы «өсімдік секілді өсіп шығу не көктеп шығу» дегенді білдіреді. Және, көргеніміздей, бұл ұлт бұрын қоныстанбаған аумақта пайда болуы тиіс еді. Бір көрнекті жазушы Америка Құрама Штаттарының өрлеуін сипаттай отырып, «оның бос кеңістіктен пайда болуының құпиясы» туралы айтып, былай дейді: «Біз үнсіз бір дән секілді империяға айналып өстік».—G. A. Townsend, *The New World Compared With the Old*, page 462. 1850 жылы бір еуропалық газет Америка Құрама Штаттары туралы «пайда болып келе жатқан» әрі «жердің тыныштығы аясында күн сайын өз күшін де, айбын-даңқын да арттырып отырған» ғажайып империя деп жазды.—*The Dublin Nation*. Эдвард Эверетт осы ұлттың Пилигрим негізін қалаушылары туралы айтқан бір салтанатты сөзінде былай деді: «Олар көзден таса болғандықтан ешкімге кедергі келтірмейтін, әрі шалғайлығымен қауіпсіз бір оңаша жерді іздеді ме, сонда Лейденнің шағын қауымы ар-ождан бостандығын рақаттана алар еді? Міне, олар бейбіт жаулап алу арқылы ... крест тулары жеткізілген ұлан-ғайыр өңірлер!»—*Speech delivered at Plymouth, Massachusetts, Dec. 22, 1824, page 11.*»

«Оның қозыға ұқсас екі мүйізі болды». Қозыға ұқсас мүйіздер жастықты, пәктікті және жуастықты білдіреді; бұлар 1798 жылы пайғамбарға «көтеріліп келе жатқан» ретінде көрсетілген кезде Америка Құрама Штаттарының сипатын дәл бейнелейді. Әуелде Америкаға қашып барып, патшалық езгіден және діни қызметкерлердің төзімсіздігінен пана іздеген мәсіхші жер аударылғандардың арасында азаматтық және діни еркіндіктің кең іргетасы үстінде үкімет құруды мақсат еткендер көп болды. Олардың көзқарастары Тәуелсіздік декларациясында көрініс тапты; онда «барлық адамдар тең болып жаратылғаны» және оларға «өмірге, бостандыққа және бақытқа ұмтылуға» ажырамас құқық берілгені туралы ұлы ақиқат баяндалған. Ал Конституция халыққа өзін-өзі басқару құқығына кепілдік береді, яғни халықтың даусымен сайланған өкілдер заңдарды шығарып, оларды жүзеге асыруы тиіс екенін белгілейді. Діни сенім бостандығы да берілді, әрбір адамға Құдайға ар-ожданының нұсқауы бойынша құлшылық етуге рұқсат етілді. Республикашылдық пен протестантизм ұлттың іргелі қағидаларына айналды. Осы қағидалар оның күш-қуаты мен гүлденуінің құпиясы болып табылады. Бүкіл христиан әлеміндегі езілгендер мен тапталғандар осы елге ықылас пен үмітпен қарады. Миллиондаған адамдар оның жағалауларына ұмтылды, ал Америка Құрама Штаттары жер бетіндегі ең қуатты ұлттардың бірі дәрежесіне көтерілді.

Бірақ тоқтыға ұқсас мүйіздері бар аң «айдаһарша сөйледі. Ол өзінің алдында болған бірінші аңның бар билігін жүзеге асырып, жерді және онда тұратындарды өлімші жарасы жазылған бірінші аңға табынуға мәжбүр етеді; ... жер бетінде тұратындарға қылыштан жараланып, тірі қалған аңға бір мүсін жасау керектігін айтып». Аян 13:11–14. Ұлы күрес, 438–441.

Бұл үзіндіде он екінші және он үшінші тараулардың айдаһарды, аңды және жалған пайғамбарды — әлемді Армагеддонға бастап апаратын Аян кітабының он алтыншы тарауындағы үш күшті — айқындайтыны көрсетіледі. Сол үш күштің әрқайсысының бірдей пайғамбарлық тарихты қамтитын өзіне тән арнайы тараулары бар. Даниял кітабының он бірінші тарауының соңғы алты аяты: «Ал ақыр заман болғанда», — деген сөздермен басталады; бұл 1798 жыл еді. Содан кейін осы алты аят Даниял кітабының он екінші тарауының бірінші аятында Михаил орнынан тұрып, адамзатқа берілген сынақ мерзімі жабылып, соңғы жеті пәлеге жол ашылғанға дейін папалықтың соңғы қимылдарын айқындайды. Он бірінші тараудың қырық төртінші аятында папалықты қаһарға мінгізіп, сынақ мерзімі жабылардың дәл алдында болатын қантөгісті бастайтын сол уақыттың хабары «шығыстан және солтүстіктен жеткен хабарлар» ретінде бейнеленген.

Шығыс пен солтүстіктен келетін хабар соңғы ескерту хабары болып табылады, өйткені ол Михаил орнынан тұрардың дәл алдында жарияланады. Бұл — Киелі Рухтың төгілуі кезінде жарияланатын үшінші періштенің хабары. Даниял бұл хабарды екі қырлы етіп бейнелейді. Папалықтың қаһарын қоздыратын «солтүстік» туралы хабар — «солтүстіктің патшасын» папалық билік деп айқындайтын хабар, ал «шығыс» туралы хабар — шығыс ұлдарының, яғни исламның хабары. Әрине, оның өзге де маңызды мағыналары бар, бірақ шығыс — исламның нышаны, ал антихрист — шынайы Солтүстік Патшаның жалған баламасы. Солтүстіктің патшасының таңбасын (аңның таңбасын) қабылдаудан сақтандыратын үшінші

періштенің хабары, сондай-ақ, Америка Құрама Штаттарының заңсыздық тостағаны толған сәтте исламның соққы беретінін ескертеді; ал Америка Құрама Штаттары өз заңсыздық тостағанын жексенбілік заң қабылданғанда толтырады.

Аян кітабының он үшінші тарауы, он бірінші аяттан бастап әрі қарай, нақ сол бір пайғамбарлық тарихты айқындайды, әрі ол да ақырзаман уақыты басталған 1798 жылдан басталады.

«Жаңа Дүниенің қай ұлты 1798 жылы билікке көтеріле бастады, күш пен ұлылық уәдесін беріп, дүниенің назарын өзіне аударды? Бұл рәміздің қолданылуы ешбір күмәнге орын қалдырмайды. Бір ұлт, тек бір ғана ұлт, осы пайғамбарлықтың сипаттамаларына сай келеді; ол анық әрі даусыз түрде Америка Құрама Штаттарын меңзейді». Ұлы Күрес, 440.

Даниял 11-тараудың қырықыншы тармағынан қырық бесінші тармағына дейін қамтылған сол бір пайғамбарлық тарих Аян 13-тараудың он бірінші тармағынан он сегізінші тармағына дейін де қамтылған. Даниялдағы тармақтардағы сияқты, Құрама Штаттардың рөлі туралы әңгіме Құрама Штаттар дүниені аңның таңбасын қабылдауға мәжбүр еткен кезде сынақ мерзімінің жабылуымен аяқталады. Содан кейін, Даниял 11-дегідей, осы уақыттың хабары 14-тарауда ұсынылады. Екі үзіндіде де құрылым бірдей, тек айырмашылығы: Даниялдың тармақтары папалықтың әрекеттерін суреттейді, ал Аян 13 Құрама Штаттардың рөлін айқындайды. Осы екі желі арқылы біз Аяның 17-тарауы да сол бір тарихты қамтитынын, бірақ айдаһардың рөліне ерекше назар аударатынын көреміз; ол он патша ретінде бейнеленген, ал олар — Біріккен Ұлттар Ұйымы. Қарастырылып отырған осы үш тарау, жол үстіне жол ретінде, 16-тарауда дүниені Армагеддонға бастап баратын айдаһардың, аңның және жалған пайғамбардың рөлін айқындайды; сондықтан Жоханның бізге 17-тарау басталғанда Рим жезөкшесінің соты туралы айту үшін Жоханға келгеннің жеті соңғы пәлені төккен періштелердің бірі екенін хабарлауы маңызды мәнге ие.

Жеті тостағаны бар жеті періштенің бірі келіп, менімен сөйлесіп: «Мұнда кел; мен саған көптеген сулардың үстінде отырған ұлы жезөкшенің үкімін көрсетемін. Жер патшалары онымен азғындық жасады, ал жер тұрғындары оның азғындығының шарабынан мас болды», — деді. Аян 17:1, 2.

Миллериттер үшін мәселе пұтқа табынушы Рим мен папалық Рим туралы болды, ал ақырында ол үштік одақ туралы болады. Он екінші және он үшінші тарауларда сол үш билікті қалай айқын айқындаса, он жетінші тараудағы әйелді де папалық ретінде соншалықты айқын айқындайды.

Аян 17-тағы әйел [Вавилон] «қызылкүрең және алқызыл түсті киім киіп, алтынмен, асыл тастармен және інжулермен безендірілген, қолында жиіркеніштер мен арамдыққа толы алтын тостағаны бар;... маңдайына “Құпия, ұлы Вавилон, жезөкшелердің анасы” деген ат жазылған» деп сипатталады. Пайғамбар былай дейді: «Мен әйелдің әулиелердің қанынан және Иса үшін шейіт болғандардың қанынан мас болғанын көрдім». Бұдан әрі Вавилон «жер патшаларының үстінен билік жүргізетін ұлы қала» деп жария етіледі. Аян

17:4–6, 18. Көптеген ғасырлар бойы христиан әлемінің монархтарының үстінен озбырлықпен үстемдік жүргізіп келген күш — Рим. “Ұлы күрес”, 382.

Ендеше, он жетінші тарауда бейнеленген пайғамбарлық тарих қашан басталады?

Сонда ол мені рухта шөл далаға алып кетті; сонда мен жеті басы мен он мүйізі бар, Құдайға тіл тигізетін аттарға толы, алқызыл түсті аңның үстінде отырған бір әйелді көрдім. Әйел күрең қызыл және алқызыл киім киіп, алтынмен, асыл тастармен және інжулермен сәнделген екен; оның қолында азғындықтың жиіркеніштері мен арамдықтарына толы алтын тостаған бар еді. Ал оның маңдайына: «ҚҰПИЯ, ҰЛЫ БАБЫЛ, ЖЕЗӨКШЕЛЕР МЕН ЖЕР БЕТІНДЕГІ ЖИІРКЕНІШТЕРДІҢ АНАСЫ» деген ат жазылыпты. Мен әйелдің әулиелердің қанынан және Исаның куәгерлерінің қанынан мас болғанын көрдім; оны көргенімде, мен қатты таңғалдым. Аян 17:3–6.

Жоханның әйелді көруі үшін, Жоханның өзі он екінші тарауда екі куәгермен байланыстырып, папалық биліктің бір мың екі жүз алпыс жылы деп анықтаған шөлге ол пайғамбарлық түрде алып барылады.

Сонда әйел айдалаға қашып кетті; онда оған Құдай дайындап қойған орын бар еді, сол жерде оны мың екі жүз алпыс күн бойы асырасын деп.... Ал әйелге ұлы бүркіттің екі қанаты берілді, ол сол арқылы айдалаға, өз орнына, ұшып барсын деп; онда ол жыланның алдынан жасырынып, бір уақыт, уақыттар және жарты уақыт бойы нәр алды. Аян 12:6, 14.

Жохан пайғамбарлық түрде шөл кезеңіне көшірілді, бірақ үшінші аяттан әрі қарай Жоханның он екі жүз алпыс жылдың дәл қай тұсына жеткізілгені нақты көрсетіледі, өйткені ол кезде әйел қудалаудың қанына мас болып та үлгерген еді және ол әлдеқашан «жезөкшелердің анасы» болатын. Жохан шөл кезеңінің соңына апарылды, өйткені әйел қудалаудың қанынан ішіп қойған еді, ал протестанттық шіркеулер де оның қорасына қайта оралып, оның қыздарына айналып жатқан еді, себебі сол уақыт кезеңінде ол «жезөкшелердің анасы» ретінде сипатталған. Оның әлдеқашан қыздары бар еді. Жоханның он жетінші тараудағы куәлігі 1798 жылы басталады, дәл сол секілді Даниял он бірдегі аңды және Аян он үштегі жалған пайғамбарды бейнелеген сол бір пайғамбарлық тарих та сол жылы басталды.

Қалған екі желідегідей, он жетінші тарау аяқталған кезде, он сегізінші тарау сол сағаттың хабарын айқындайды. Үш құрамды одақтың әрқайсысына бір-бірден арналған үш пайғамбарлық желі бар. Олардың бәрі де 1798 жылдан басталып, сынақ мерзімінің жабылуына дейін жалғасатын бір тарихи құрылымның үстінде бейнеленген, және үшеуі де соңғы ескерту хабарын айрықша атап көрсетеді.

«Хабакуктың тақтайшалары» Аян кітабының он жетінші тарауындағы тақырыпты әлдеқайда кеңірек қарастырады, сондықтан мен енді Киелі кітап пайғамбарлығындағы сегіз патшалықты баяндап көрсететін осы тарауда бейнеленген жұмбаққа көшемін.

Міне, даналыққа ие ақыл осы. Жеті бас — әйел отырған жеті тау. Сондай-ақ жеті патша бар: бесеуі құлады, біреуі бар, ал өзгесі әлі келген жоқ; ал ол келгенде, аз ғана уақыт тұруы тиіс. Ал болған, енді жоқ аң — өзі сегізіншісі, әрі жетеудің қатарынан, және құрдымға кетеді. Аян 17:9–11.

Даниял Небухаднезарға: «Сен осы алтын бассың», — деді.

Адам ұрпақтары қай жерде тұрса да, даланың аңдарын да, аспан құстарын да Ол сенің қолыңа берді, әрі олардың бәріне сені әмірші етті. Сен — осы алтын бассың. Даниял 2:38.

Даниял Набуходоносорға да былай деді: «Уа, патша, сен патшалардың патшасысың».

Сен, уа, патша, патшалардың патшасысың; өйткені көктегі Құдай саған патшалықты, күдіретті, күшті және салтанатты берді. Даниял 2:37.

Набуходоносор «бас» еді, әрі ол патша болатын, және де ол патшалардың патшасы еді, өйткені ол мүсінде бейнеленген патшалықтардың біріншісін білдіретін. Набуходоносор алтынмен бейнеленген патша болды, ал басқа патшалықтар мен патшалар мүсіндегі өзге металдар арқылы бейнеленетін еді; бірақ Набуходоносор бірінші болды, сондықтан да ол патшалардың патшасы еді. Әзірше біз тоқталмайтын тағы бір деңгей — Бабыл патшалығы шынайы Патшалардың Патшасы болып табылатын Мәсіхке жалған еліктеуге ұмтылатын патшалықты білдіреді.

Ишаяның екі мың бес жүз жиырма жылдық пайғамбарлықтар туралы куәлігінің басында (Леуіліктер кітабының жиырма алтыншы тарауындағы жеті уақыт) Ишая патшаларды бастар ретінде анықтайды.

Себебі Сирияның басы — Дамаск, ал Дамасктің басы — Ресин; және алпыс бес жылдың ішінде Ефрем халық болудан қалып, күйретіледі. Ал Ефремнің басы — Самария, Самарияның басы — Ремалияның ұлы. Егер сендер сенбесеңдер, онда, расында, орнықпайсыңдар. Ишая 7:7, 8.

Ишая солтүстік Самария патшалығына және оңтүстік Яһуда патшалығына қарсы бағытталған екі мың бес жүз жиырма жылдық екі уақыт кезеңінің бастапқы нүктесін ғана белгілеп отыр; әрі осылай ете отырып, ол бір халықтың астаналық қаласы оның басы екенін, ал патшаның астаналық қаланың басы екенін айғақтайтын екі куәлікті келтіреді. «Бас» — патша да, патшалық та. Аян кітабында да дәл осы пайғамбарлық желі Даниялдағы сияқты қайта жалғастырылады.

Сондықтан Жохан 1798 жылға апарылып, жеті «бас» бар екенін айқындайтын жұмбаққа тап болғанда, ол жеті патшалық бар екенін аңғарады. Содан кейін оған сол бастардың немесе патшалықтардың бесеуі құлағаны айтылады. 1798 жылы Киелі кітап пайғамбарлығындағы бесінші патшалық жаңа ғана құлаған еді, өйткені ол ақырында жазылатын өлімге соқтырар жарақат алған болатын.

1798 жылғы ақырзаман уақытының тарихында тұрған Жоханға бастардың біреуі «бар» екені де айтылған. Киелі кітаптағы пайғамбарлықтың алтыншы патшалығы 1798 жылы басталды; сондықтан Жохан пайғамбарлық түрде 1798 жылға жеткізілген кезде, сол уақытта бар болған патшалық — Америка Құрама Штаттары еді, әрі оған жетінші патшалықтың 1798 жылға қатысты әлі болашақта екені де хабарланды, өйткені ол әлі келмеген еді. 1798 жылға қатысты әлі болашақта болған жетінші патшалық — он патшамен бейнеленетін және Аян кітабының он жетінші тарауының нысаны болып табылатын Біріккен Ұлттар Ұйымы. Бірақ жетіншімен қатар жетінің ішінен шыққан сегізіншісі де бар. Рим әрқашан сегізінші болып шығады әрі ол жетеудің ішінен.

Он жетінші тараудың мазмұны туралы айтар сөз көп, бірақ біз тек он жетінші тарауда бейнеленген Киелі кітап пайғамбарлығындағы сегіз патшалықты айқындап, Миллериттердің төрт патшалық жөніндегі түсінігінің Аян кітабының он жетінші тарауындағы сегіз патшалықпен қалай үйлесетінін көруді ғана көздеп отырмыз.

Біз бұл мәселені келесі мақалада қарастырамыз.